

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [de](#)

vācu

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās.

Swipe to change

Mantošana

Austrija

Šīs informatīvās lapas sagatavotas sadarbībā ar *ES Notāru padomi (CNUE)*.

1 Kā tiek taisīts pēdējās gribas rīkojums (testaments, savstarpējs testaments vai mantojuma līgums)?

Rakstot testamentu, jāievēro īpašas formālas prasības. Testamentu veidi, kas ir atzīti saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem, ir šādi:

publisks testaments, ko sagatavojis notārs vai tiesa;

pašrocīgs testaments, kas testatoram viss jāraksta ar roku un jāparaksta;

rakstisks testaments (rakstīts ar roku vai ko cita persona, kura nav testators, drukājusi ar datoru vai rakstāmmašīnu), kam jābūt sagatavotam trīs liecinieku klātbūtnē.

Mantojuma līgumu (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa [*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch — ABGB*]) 1249. pants un nākamie panti) var noslēgt tikai laulātie vai pāri, kas ir saderinājušies un faktiski plāno laulāties, un tas jānoformē kā notariāls akts (saskaņā ar Notariālo aktu likuma [*Notariatsaktsgesetz*] 1. panta 1. punkta a) apakšpunktu). Vajadzīga divu liecinieku vai otra notāra klātbūtnē. Ar mantojuma līgumu, kam jāatbilst testamentāro rīkojumu *mortis causa* derīguma prasībām, nevar nodot vairāk par trim ceturtdaļām mantojuma. Šādā gadījumā reģistrētiem partneriem ir tādas pašas tiesības kā laulātajiem un partneriem, kas saderinājušies un plāno laulāties (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 1217. pants).

Kopīgu testamentu var sagatavot tikai laulātie vai reģistrēti partneri (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 583. un 1248. pants). Piezīme. "Reģistrētu partnerattiecību" institūcija ir pieejama tikai viena dzimuma personām.

Donationes mortis causa (personīgās mantas dāvinājumus, ko piešķir persona, kura paredz, ka tā drīzā nākotnē mirs, un ko var likumīgi pārņemt tikai pēc dāvinātāja nāves) reglamentē Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 956. pants. Šādus dāvinājumus var piešķirt kā novēlējumu/legātu vai ar līgumu, kas jānoformē kā notariāls akts.

2 Vai pēdējās gribas rīkojumam vajadzētu būt reģistrētam, un ja jā, tad kā?

Testamentus, mantojuma līgumus un jebkurus līgumus, ar ko atsakās no tiesībām uz neatņemamās/likumīgās daļas mantojumu, var reģistrēt Austrijas Galvenajā testamentu reģistrā (Austrijas Notariāta kodeksa [*Notariatsordnung*] 140.b pants), ar nosacījumu, ka minētie dokumenti nodoti glabāšanai notāram, tiesai vai juristam. Šo elektronisko direktoriju pārvalda Austrijas Civiltiesību notāru kamera [*Österreichische Notariatskammer*], un tas ir vienīgais likumīgi reglamentētais testamentu reģistrs. Tiesām un notāriem ir jāziņo reģistram par jebkuru šādu dokumentu esību (Austrijas Notariāta kodeksa 140.c panta 2. punkts). Reģistrācijas mērķis ir atvieglot šo dokumentu atrašanu mantojuma lietās.

3 Vai ir ierobežojumi brīvībai rīkoties ar īpašumu nāves gadījumā (piemēram, neatņemamā daļa)?

Neatņemamā daļa (kas ierobežo testamentārās brīvības līmeni) ir vienāda ar pusi no likumīgās daļas, kas pienākas mirušā pēcnācējiem, un — ja pēcnācēju nav — vienu trešdaļu no likumīgās daļas, kas pienākas augšupējiem radniekiem taisnā līnijā. Neatņemamā daļa pārdzīvojušiem laulātajiem vai reģistrētiem partneriem ir puse no to likumīgās daļas. Ja neatņemamās daļas mantiniekam nekad nav bijis ciešu ģimenes attiecību ar mirušo, neatņemamo daļu var samazināt.

Neatņemamās daļas saņēmēji ir tiesīgi atteikties no neatņemamās daļas pirms mantojuma atklāšanās, noslēdzot līgumisku vienošanos (notariālu aktu) ar turpmāko mantojuma atstājēju.

Neatņemamā daļa ir naudas prasījums par proporcionālu mantojuma vērtības daļu.

Tiesības uz neatņemamo daļu jāpiesaka tiesā trīs gadu laikā (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 1487. pants). Noilguma termiņš sākas, tiklīdz ir sagatavots ieraksts par pieņemšanu saskaņā ar Bezstrīdus procedūras likuma [*Außerstreitgesetz — AußStrG*] 152. pantu.

No neatņemamās daļas var atteikties, kamēr mantojuma atstājējs ir dzīvs. Atteikšanās jānoformē kā notariāls akts vai oficiāls tiesas dokuments (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 551. pants).

4 Kas manto un cik daudz gadījumā, ja pēdējās gribas rīkojuma nav?

Ja mirušais nav bijis precējies un viņam nav bērnu, mirušā vecāki manto vienādas daļas. Ja vecāki jau ir miruši, mantojumu iegūst mirušā brāļi vai māsas.

Ja mirušais nav bijis precējies, bet viņam ir bērni, viņi manto vienādas daļas.

Ja mirušajam ir laulātais, bet nav bērnu, pārdzīvojušais laulātais kļūst par vienīgo mantinieku, ja nav pārdzīvojušu vecāku, brāļu, māsu un vecvecāku.

Ja mirušajam ir laulātais un bērni, pārdzīvojušais laulātais saņem vienu trešdaļu mantojuma, bet pārējais mantojums tiek vienlīdzīgi sadalīts bērniem.

Mantošanas noteikumi reģistrētiem partneriem ir tādi paši kā laulātajiem. Neregistrēts partneris (kopdzīves partneris) manto mantojumu tikai tad, ja ir attiecīgs testamentārs rīkojums. Tomēr pārdzīvojušu kopdzīves partneri aizsargā Austrijas īres tiesību akti un Austrijas Dzīvokļu līdzīpašuma likums [*Wohnungseigentumsgesetz*]. Ja mirušajam ir viņa kopdzīves partneris ir kopīgi piederējis dzīvoklis (līdzīpašuma tiesības uz dzīvokli), mirušā partnera daļa pāriet pārdzīvojušajam partnerim.

Ja mirušajam nav pārdzīvojuša laulātā vai bērnu, tiesības uz mantojumu iegūst mirušā vecāki un viņu pēcnācēji (mirušā brāļi un māsas) (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 735. un 736. pants).

Ja mirušajam ir bērni, bet nav laulātā, viņa bērni manto vienādas daļas (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 732. pants).

Ja mirušajam ir laulātais un bērni, pārdzīvojušais laulātais manto vienu trešdaļu mantojuma un likumīgo laulātā daļu (mājsaimniecības priekšmetiem – kustamo mantu). Divas trešdaļas mantojuma tiek vienādās daļās sadalītas mirušā bērniem (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 757. pants).

Reģistrētiem partneriem ir tādas pašas tiesības kā laulātajiem (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 537.a pants). Piezīme. "Reģistrētu partnerattiecību" institūcija ir pieejama tikai viena dzimuma personām.

5 Kāda veida iestāde ir kompetenta:

5.1 mantošanas lietās?

Rajona tiesa [*Bezirksgericht*]; tiesas pilnvarnieks [*Gerichtskommissär*] (notārs) kā tiesas struktūra.

Iestāde, kam ir jurisdikcija attiecīgajā lietā un ģeogrāfiskajā teritorijā, ir tā rajona tiesa, kurā atradusies mirušā pēdējā oficiālā dzīvesvieta (domicils, pastāvīgā dzīvesvieta) (Austrijas Tiesu jurisdikcijas likuma [*Jurisdiktionsnorm – JN*] 105. pants un tā paša likuma 65. un 66. pants). Tiesvedības nolūkos rajona tiesa izmanto tā notāra pakalpojumus, kurš darbojas kā tiesas pilnvarnieks (Tiesas pilnvarnieku likuma [*Gerichtskommissärsengesetz, GKG*] 1. pants).

5.2 saņemt paziņojumu par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu?

Rajona tiesa; tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

5.3 saņemt paziņojumu par legāta pieņemšanu vai atraidīšanu?

Rajona tiesa; tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

5.4 saņemt paziņojumu par neatņemamās daļas pieņemšanu un atraidīšanu?

Rajona tiesa; tiesas pilnvarnieks (notārs) kā tiesas struktūra.

6 Īss procedūras apraksts, kura paredzēta mantošanas kārtīšanai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, tostarp mantojuma sadalei un mantas dalīšanai (tostarp informācija par to, vai mantošanas procedūru sāk tiesa vai cita kompetenta iestāde pēc savas iniciatīvas).

Procesuālās darbības saistībā ar mantojumu (jeb "mantojuma lietu" [*Verlassenschaftsverfahren*]) oficiāli uzsāk rajona tiesa, kad ir kļuvusi zināma mantojuma atklāšanās, kompetentā rajona tiesa ir tā rajona tiesa, kurā atradusies mirušā pēdējais domicils vai pastāvīgā dzīvesvieta. Lietu pārvalda notārs kā tiesas pilnvarnieks, un tās beigās pieņem tiesas rīkojumu.

Mantojuma lieta ir oficiāli jāuzsāk, tiklīdz tiesai kļuvis zināms personas miršanas fakts (Bezstrīdus procedūras likuma [*Außerstreitgesetz, AußStrG*] 143. panta 1. punkts).

Tiesas pilnvarnieks mantojuma lietas ietvaros noskaidro mantniekus (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 797. pants).

Tiesas pilnvarnieks (Tiesas pilnvarnieku likuma 1. panta 2. punkts, 2.b) apakšpunkts un 2. panta 2. punkts) sagatavo mantojuma sarakstu, ja ir iesniegts pieteikums par mantojuma pieņemšanu ar atrunu (kas ierobežo mantnieka atbildību tādā apmērā, kas nepārsniedz viņa mantojamo aktīvu vērtību); ja personas, kuras var būt tiesīgas saņemt neatņemamo daļu, ir nepilngadīgas vai tām var būt vajadzīgs likumīgs pārstāvis citu iemeslu dēļ; ja ir dota atļauja mantojuma nošķiršanai no mantnieka aktīviem; ja ir jāņem vērā pārstāvības tiesības; vai ja ir nodibināts privāts testamentārais fonds; ja pastāv iespēja, ka mantojums pāries valstij kā bezmantnieka manta; vai ja to pieprasa jebkura persona, kam ir tiesības to darīt, vai mantojuma masas aizgādnis (Bezstrīdus procedūras likuma 165. pants).

7 Kā un kad persona kļūst par mantnieku vai legātāru?

Nevienam nav atļauts patvarīgi pārņemt mantojumu savā valdījumā. Mantojumam jābūt oficiāli nodotam tā, lai tas būtu mantnieka likumīgā valdījumā, t.s. "mantojuma nodošanas" [*Einantwortung*] procesā ar rīkojumu, ko izdevusi testamentu izpildes tiesa [*Abhandlungsgericht*] (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 797. pants un Bezstrīdus procedūras likuma 177. pants). Mantu var nodot tikai tad, kad mantojuma lieta tiesā ir pabeigta un attiecīgās personas ir iesniegušas deklarāciju par mantojuma pieņemšanu, kurā tās pierāda savas tiesības uz mantojumu. Arī nekustamā īpašuma gadījumā īpašumtiesības tiek nodotas "mantojuma nodošanas" brīdī, t. i., pirms jaunā īpašnieka ierakstīšanas zemesgrāmatā. Tomēr, ja mantnieki neiesniedz pieteikumu par ierakstīšanu zemesgrāmatā saprātīgā termiņā, tiesas pilnvarniekam pieteikums jāiesniedz viņu vietā.

8 Vai mantnieki ir atbildīgi par mirušā parādiem, un ja jā, ar kādiem nosacījumiem?

Mantnieki ar visu savu mantu atbild par mirušā parādiem. Tomēr, ja ir izveidots mantojuma saraksts, viņu atbildība ir ierobežota tādā apmērā, kas nepārsniedz mantojuma vērtību.

9 Kādi dokumenti un/vai informācija parasti vajadzīga nekustamā īpašuma reģistrācijai?

Dokuments, kas apliecina likumīgas pārņemšanas tiesības, ir jāiesniedz zemesgrāmatu tiesai [*Grundbuchgericht*]. Mantniekiem jāiesniedz mantojuma nodošanas rīkojums, un legatāriem jāuzrāda oficiāls apstiprinājums. Turklāt var būt nepieciešams iesniegt nodokļu samaksas apliecinājumu un — atkarībā no attiecīgās provinces tiesību aktiem — īpašu atļauju, ko izsniedz atbilstoši tiesību aktiem par darījumiem ar nekustamo īpašumu, kā arī attiecīgā gadījumā apliecinājumu par pārņēmēja pilsonību.

9.1 Vai pārvaldnieka iecelšana ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma? Ja tā ir obligāta vai obligāta pēc pieprasījuma, kādi pasākumi ir jāveic?

Nav nepieciešams iecelt pārvaldnieku.

9.2 Kas ir tiesīgs izpildīt mirušā pēdējās gribas rīkojumu un/vai pārvaldīt mantojumu?

Mantnieks, kurš, pieņemot mantojumu, var pietiekami pierādīt savas tiesības uz mantojumu, ir tiesīgs izmantot un pārvaldīt mantotos aktīvus un pārstāvēt mantojumu, ja vien testamentu tiesa [*Verlassenschaftsgericht*] nenosaka citādi. Ja tas attiecas uz vairāk nekā vienu personu, visas personas kopīgi īsteno šādas tiesības, ja vien tās nevienojas citādi (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 810. panta 1. punkts).

9.3 Kādas ir pārvaldnieka pilnvaras?

Austrijā testamentu izpildītājam testamentu izpildes lietās ir tikai pakārtota nozīme. Tā ir atkarīga no tā, kā tiesa organizē testamentu izpildi un kādu nostāju ieņem tiesas pilnvarnieks, kurš nodrošina mirušā gribas izpildi. Saskaņā ar Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 816. pantu testators var izmantot testamentāru rīkojumu, lai ieceltu personu, kura atbild par tā pēdējās gribas izpildi. Šādas personas pienākumu apjomu nosaka testamentārajā rīkojumā, un tie var būt dažādi, sākot no uzraudzības pār to, vai mantnieks/legatārs ievēro konkrētus nosacījumus vai pareizi sadala mantojumu, un beidzot ar mantojuma pārvaldību.

Ja procesā, kurā mantojuma kreditori tiek uzaicināti ierasties tiesā, tiek rīkota mutiska procedūra (Austrijas Vispārējā civilt kodeksa 813.–815. pants), tiesas pilnvarniekam jāpaziņo šādas procedūras datums un jāuzaicina uz tiesu testamentu izpildītājs (Bezstrīdus procedūras likuma 174. pants).

10 Kādus dokumentus, kas apliecina labuma guvēju statusu un tiesības, saskaņā ar valsts tiesību aktiem parasti izsniedz tiesvedības laikā mantošanas lietās vai tās beigās? Vai tiem ir konkrēts pierādījuma spēks?

Tiesas pilnvarniekam pēc pieprasījuma jāsniedz mantojuma saņēmējiem oficiāls apstiprinājums, tādējādi apliecinot viņu pārstāvības pilnvaras (Bezstrīdus procedūras likuma 172. pants).

Kad mantnieki un viņu daļas ir galīgi noteiktas un ir iesniegti pierādījumi par pārējo priekšnosacījumu izpildi, tiesai mantojums jānodod mantniekiem (Bezstrīdus procedūras likuma 177. pants — nodošanas rīkojums). Lai atbloķētu līdzekļus kredītiestādēs, pietiek ar mantojuma nodošanas rīkojuma oficiālu kopiju ar apliecinājumu par tā stāšanos spēkā (Bezstrīdus procedūras likuma 179. pants).

Lapa atjaunināta: 16/10/2019

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.